

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Exercitia Spiritualia Ad Mentem Et Normam D. Ignatii

Conscripta & Adaptata Usui Personarum Ecclesiasticarum Pro sacra solitudine singulis annis ineunda, & in octo vel decem dies protrahenda

Maffei, Pietro Antonio

Augsburg ; Regensburg, 1740

VD18 80488145

Parænesis ad perseverandum in bene cœptis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60305)

fungi, inconcussam in bono constantiam, & invictam animi fortitudinem, ac magnitudinem toti orbi demonstrare velit.

Sed hæc mala sunt, quæ primùm toleranda erunt, quando ambitiosis suis votis potitus Petri solium conscenderit; vix minora sunt, quæ purpureo Candidato nunc sufferenda, & ferreo stomacho digerenda sunt: serviendum est omnibus suis Collegis Cardinalibus, cavendum, ne vel minimo verbulo aut nutu offendantur, intermittenda non pauca, quæ aliàs facere placeret, & deceret, ne displiceat: captare oportet favorem & amorem illorum, qui Cardinalibus in amore & confidentiores sunt; serviendum est Principibus & horum Ministris, ut hos sibi conciliet, & devinciat; verbò, ipsis servis abjectè serviendum, ut hac ratione ambitio, & dominandi vasa cupido omnium mancipium efficiat ambitiosum Cardinalem.

Parænesis

Ad perseverandum in bene cœp-
tis.

Fluvijs Acis tam Historicorum, quàm Poëtarum calamis celeberrimus ex ipsis ardentis Æthnæ visceribus prorumpens, tam limpidam, illimem, & frigidam trahit aquam,
ut

ut huic nec minimum quid teporis, aut fuliginis atræ affricari sinat ab acutissimis igneæ illius fornacis flammaram vorticibus, quibus tamen durissimi silices, & marmore duriora ac solidiora metalla, ita excoquantur, ut liquefacta in molles diffuant rivulos: crederes, eum sua incunabula, & originem debere nivoso alicui Caucaso vel hyperboreo Carpatho, non adusto Vesuvio, vel Æthnæ. *Acin, quamvis missum Æthnâ, nullus annis frigore antevertit. Solinus c. 53.* Hoc annumerandum est miraculis naturæ, sicut annumerandum est miraculis gratiæ, quòd tres pueri in fornace Babylonica medias inter flammam illæsi, & ne minimo quidem capillò deperditò, aut ambustò, velut in amæno horto deambulaverint; siqui autem ex octiduana Ignatianæ Asceseos solitudine sacra tam frigidi & tepidi prodirent, quàm se in hanc receperunt, in qua pæne innuæri solutâ cordis glacie in Seraphinos mutati fuerunt, miraculum foret diabolicum humanæ malitiæ.

Palmarem vobis injuriam inferrem, si crederem, vos per totum hoc octiduum, quod piis commentationibus impendistis, nunquam incaluisse, nulla unquam ardentia concepisse desideria seriò imposterum serviendi DEO; salvandi animam, & hujus salutem in tuto collocandi. Totius rei cardo in eo vertitur, ut bene cœptis constantia, & perseverantia non desit; non
enim

enim coronatur principium, sed finis, non bene cœpisse, sed in bene cœptis perdurâsse, & perseverâsse laudandum, & æstimandum est. Non qui bene cœperit, sed qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. Matth. c. 14. Hæc perseverantia ad consecutionem salutis necessaria, est donum DEI merè gratuitum, quod justò meritò, ac de condigno non quidem obtinere, de congruo tamen per preces, aliâque pia opera impetrare possumus.

Si ex me quæras, qua ergo incedendum viâ, quæ sint illa pia opera præmittenda, quibus præparandus animus, ut aptus reddatur ad accipiendum tam nobile, & pretiosum donum: audi, quid respondeat Apostolus 2. Tim. c. 2. *Non coronabitur, nisi qui legitime certaverit.* Dux decretoriam initurus pugnam, quâ gloriosa victoria obtineatur, & bello optatus imponatur finis, hæc tria observet, necesse est: Primò ut se diligenter obarmet, & aptis instruat armis. Secundò, ut fortiter resistat, hostibus intrepidè obviet & arduâ fronte occurrat. Tertiò, ut mōrit suo tempore, ubi opus est, cautè & prudenter receptui canere. Hæc ipsa sunt, quæ tibi, ut victoriam, & coronam æternam referas, observanda erunt: Imprimis ut pectus obarmes frequenti Sacramentorum usu; deinde ut resistas fortiter in fide telis igneis diaboli, id est vitiis, pravis habitibus, & consuetudinibus inveteratis:

tis: tandem ut prudenter & cautè fugias
faciles ad malum occasiones; ubi merito il-
lud præanis loco cani potest; in fuga salus.
Hæc sunt tria media, quibus si diligenter
usus fueris, facile ac certò obtinebis do-
num perseverantiæ, & huic indissolubiliter
connexam coronam gloriæ, omnibus usque
ad finem perseverantibus à DEO super sidera
præparatam.

I. Primum igitur ex modò propositis me-
diis est, ut tibi prospicias de armis præstan-
tissimis, aciei limatissimæ; *scuto circumdabit*
te veritas ejus, cum tibi prodeundum erit in
prælium. Hostes tui plurimi sunt numerò, astu-
tiâ, dolis & fraudibus instructissimi, viri-
bus potentissimi, interni, & externi, invi-
cem foederati, & in perniciem tuam conju-
rati, in id ante omnia collimantes, ut de
spoliis hoc octiduo sibi detractis iterum exu-
ant, & ex arce illa, quam armatâ, & forti
manu ipsis extorsisti, te rursus deturbent:
ut ergo horum conatus eludas, & vires at-
que assultus infringas, arma cape omnium
validissima, divinis utere mysteriis fidei sive
Sacramentis; hæc quidem omnibus Christia-
nis propria sunt, & necessaria, nullis tamen
aliis magis, quàm Viris Ecclesiasticis, Reli-
giosis, ac Sacerdotibus, qui altari deservi-
unt; ipsimet hæc arma conficiunt,
& aliis subministrant. Si sæpiùs animæ
maculas sacrâ exhomologest expiaveris;

si sæpius Eucharisticæ mensæ accubueris, & pane fortium te refeceris, senties tibi robur & vires addi ad alacriter currendum in via, quam ingressus es, & cursum feliciter consummandum.

Solido nititur fundamento hæc assertio communi Theologorum sensu stabilita, & ab ipso Doctore Angelico confirmata hac ratione: quodlibet Sacramentum ex institutione, ac natura sua confert gratiam Sacramentalem, quæ gratiæ sanctificanti superaddit specialia aliqua auxilia, ad finem Sacramenti specialem consequendum adaptata: verba illius sunt: *Gratia sacramentalis addit super gratiam communiter dictam quoddam divinum auxilium ad consequendum Sacramenti finem. S. Thomas 3 parte quest. 62. art. 2.* Non crediderim te tam leviter Theologicis disciplinis, ac placitis statui Ecclesiastico tam congruis, & necessariis tinctum, ut hæc non facile intelligas: ut tamen magis adhuc dilucidetur, descendam ad singularia, & clara exempla.

Finis Sacramenti sancti Chrismatis sive Confirmationis est homini Christiano novum robur addere, ut intrepidè, & depulso omni metu liberè Christum, & ejus fidem semper & ubique corde & ore profiteatur & confiteatur; hinc ultra gratiam habitualement sanctificantem confert speciale robur & auxilium, quo adjuti etiam coram tyrannis imperterritè declaremus, nos sub vexillo
Chri-

Christi auctoratos, militare, nec ab hoc unquam turpi transfugio discessuros, mille prius mortes, & omnia tormentorum genera perpessuros.

Sacramentum extremæ unctionis institutum est, ut animos & vires nobis suppeditet ad ultimam luctam; hinc ultra gratiam habitualement confert specialem, quâ confortati in vitæ limine extremos, eosque ardentissimos, cum de rei summa ultimè agatur, dæmonis infensissimi nostri hostis conatus & assultus retundamus, eoque devicto triumphantes, opimis spoliis divites cælum ingrediamur.

Sacramentum matrimonii eò collimat, ut sponsi novi casto, & arcto conjugalis amoris vinculo colligati junctâ operâ prolem à DEO concessam, à primis statim unguiculis in timore DEI educare, ceream indolem ad omnem virtutem inflectere, ipsique pietatem cum lacte materno instillare contentur, cælum, non infernum novis coloniis aucturi: hinc præter gratiam habitualement confert, & secum trahit certas gratias actuales, quæ suo tempore, & loco subministrantur, ut gravia matrimonii onera non tantum cum patientia æquanimiter, sed etiam cum gaudio alacriter ferantur.

Cum autem te minimè lateat, Sacramentum pœnitentiæ tanquam spirituale pharmacopolium à Christo in sua Ecclesia erectum fuisse eum in finem, ut adhibitâ pretiosi sti-

mâ medicinâ è sanguine Christi confecta, à suis mortiferis plagis anima miserè saucia sanetur, priori vel etiam firmiori vale adini restituatur, reductâ pristinâ pace, & tranquillitate animi, atque adedò præter gratiam habituzlem, etiam auxilia conferat, ne in antiqua relabatur peccata, & denuo in latronum crudeles, cruentâsque manus incidat: hinc experientia hausta ex sacris tribunalibus, siquidem aures pœnitentibus, & in his se accusantibus præbere pro munere tuo solitus es, te docebit, illos, qui sæpius, & saltem singulis octiduis semel hac salubri medicina utuntur, & hoc pretioso lavacro animum emaculant, nunquam, vel nonnisi rarissimè lethifero vulnere faucios comparere, cùm tamen è diverso illi, qui rarò, singulis annis semel, vel non multò frequentius hoc alexipharmaco utuntur, & hoc emplastrum suis vulneribus adhibent, vel hæc nunquam verè sanent, vel statim iterum disrupta recrudescant, & in insanabilem gangrænam degenerent; verbò, & clariùs gravi lethalium peccatorum sarcinâ onusti semper redeant.

Et unde oritur tam grande inter utrosque discrimen? an non ambo ex carne & sanguine compacti, ad vitia proclives, à dæmone stimulati, & periculis undique circumsepti, & obsessi? causa, & radix tanti discriminis est hæc ipsa, de qua loquimur. Primi crebrioribus, & efficacioribus à cœlo
sufful-

suffulciuntur subsidiis, quæ secum trahit crebrior frequentatio, & usus Sacramenti Pœnitentiæ, quibus secundi ob neglectum hujus usûs destituuntur. Hæc subsidia, & auxilia, quæ in hoc sacro Tribunali seiplos accusantibus ubertim distribuuntur, sunt arma, quibus instructus comparere debes in palæstra ad dimicandum cum diabolo, tibi perseverantiam vi vel fraude eripere, palmamque in manibus infringere conante. Hoc Sacramentum tibi vires augebit, hosti adimet.

Dæmon à pio Sacerdote interrogatus, quodnam armorum in armamentario Ecclesiæ reconditorum genus ad eum superandum præstantissimum esset, sacris Exorcismis adactus respondit: *Nihil est in Ecclesia, quod tantum nobis noceat, quod sic vires nostras enervet, quàm frequens confessio.* Cæsarius L. II. c. 38. Noli igitur conqueri, noli culpam conjicere in tentationis vehementiam, in tuam fragilitatem, & virium defectum; frivola enim est hæc excusatio. Si vires desunt, habes, unde has compares; sume scutum & arma acutissima, Christi sanguine tincta, in fornace suæ passionis acerbissimæ ardentibus flammis Divino amore fabroe laborata.

Frequenti per Sacramentum conscientiae expiationi, frequens, veletiam frequentior ad mensam Eucharisticam accessus adjungendus est. Eucharistia est cibus & nutrimentum animæ, eique robur ac vires suppe-

• R. •

ditat

ditat contra suos hostes; quemadmodum ergo vita naturalis diu protrahi non potest, nisi crebrius suggestio pabulo sustentetur & alatur, ita supernaturalis vita animæ durare non poterit, nisi frequenter, & sæpè cibo Eucharistico, & pane fortium reficiatur.

In Paradiso terrestri plantaverat DEUS arborem vitæ, cujus salutiferis fructibus vitam homo in statu innocentia, & justitia originalis, parasset, & conservasset immortalis: juxta mentem tamen Magistri sententiarum minimè suffecisset semel de hujus arboris fructibus comedisse, sed opus fuisset, sæpius, vel etiam identidem hos avida manu decerpere, & majore aviditate absumere. Hæc figura prodroma fuit, & idæa illius, quod DEUS deinde in Ecclesia sua, meliori in terris Paradyso instituturus erat: etiam in hoc Paradyso plantavit arborem vitæ præ altera longè nobiliorem, & millies pretiosiore, cujus fructus cœlestes nos redderent incorruptibiles, & immortales: audi luculenta, & Divina testimonia: qui manducat hunc panem, vivet in æternum. Joan. 6. Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Joan. 6. Hic est panis de cælo descendens, ut si quis ex ipso manducaverit, non moriatur. Joan. 6.

Advertere tamen juvat, cibum hunc cœlestem, qui suo succo impertiatur manducanti immortalitatem sive perseverantiam in bono semper vocari panem, non aliâ de causa,

sâ,

sâ, quàm ut memoria refricetur, & indicetur, quòd sicut panis est cibus ordinarius, communis, & omni alio frequentior, quo utimur ad sustentandam vitam corporis, ita cibus sive panis Eucharisticus is esse debeat, quo quàm frequentissimè, & sapissimè utamur ad conservandam & roborandam vitam animæ.

Concilium Tridentinum huic cibo cœlesti varia impertitur nomina; nunc vocat illud antidotum, quod longè à nobis arceat omne peccatum lethiferum: *antidotum, quo à peccatis mortalibus præservemur, Sess. 13. c. 2.* Nunc vitam animæ, & stabilem animi sanitatem; ita loquitur *Sess. 13. c. 13. Animæ vita, & perpetua sanitas mentis.* Sed ut hunc sortiatur effectum, præscribit, & requirit Concilium frequentem, vel etiam quotidianam hujus antidoti Divini sumptionem. Miserum me, si malim detestandò jejuniò, & fame perire, quàm hoc pane Angelicò debiles vires restaurare, morbos fatales facilè depellere, & perpetuam sanitatem, imò immortalitatem indipisci.

Amaris deflet lachrymis Isaias Propheta miseras, ærumnas & calamitates, quibus prævidebat populum Israëliticum involvendum, quippe à Romanis profligandum, opprimendum, & in diram captivitatem abstrahendum: inter has miseras omnium maxima, acerbissima, & cruentis digna lachrymis videbatur, quòd genere nobilissi-

mi, opulentissimi, & deliciis innutriti, ex panis defectu, dirâ fame perituri, & encandi forent; *nobiles ejus interierunt fame.* II. c. 5. Longè pluribus, & amarioribus jure optimo deploranda est cæcitas & infelicitas complurium Ecclesiasticorum, qui ad sublimem, nobilissimūque Sacerdotis gradum inter Christianos elevati, ex supina negligentia, & ignavo torpore pereunt fame, dum neglecto usu frequentiore Eucharistici cibi sibi subtrahunt panem fortium, atque ita sensim destituti viribus, in fatales morbos, & ipsam mortem prolabuntur, & relabuntur. Tu verò huic sacræ mensæ frequenter, & diligenter accumbe; satia, exple piam famem tuam; restaura languentes vires tuas, si quidem validissimo hosti tuo fortiter resistere, eique victoriam extorquere cupis, qui omnibus viribus connitetur te in priorem captivitatem retrahere, prioribus vinculis, ex quibus te feliciter extricasti, denuò innodare.

II. Parum tamen juvaret militem optimis & præstantissimis armis omnis generis esse ad pugnam instructum, si imminente pugna mox terga verteret, ignavam fugam arriperet, & ne quidem primum hostis assultum sustinere vellet: tantus armorum apparatus, tantum robur id unum efficeret, ut eò probrosior, & turpior esset accepta clades: hæc ita sunt intelligenda, non sufficere, ut frequenter ad mensam Eucharisticam ac-

cum-

cumbas, & vires animi hebetatas repares, sed insuper requiri, ut malos habitus præterito vitæ tempore contractos ab imis radicibus evellas, ne te suis vinculis in interitum, & extremam ruinam trahant eversa perseverantiæ virtute. Proin omnis tua diligentia, & cura eò tendat, ut ejusmodi domesticum, & internum inimicum, quò occultiozem, eò periculosiorem hostem domes, ac profliges, ut hunc ferocem tyrannum, qui sceptrum invasit, in voluntatem, omnesque reliquas animæ potentias, quin & omnes corporis sensus tyrannicum, & despoticum usurpat, & exercet imperium, de throno deturbes. Cave, ne si illum viribus omnibus aggredi differas, tyrannidem semper magis stabiliat, cum præsentem, & evidente periculo, ne te denuo in lethifera peccata, & tandem in abyssum infernalem præcipitet. Nec animum despondeas, & hosti tali, quantumvis potenti statim herbam porrigas, ignavo percussus metu; sit, tibi videatur voluntas tua ab ipso subacta, ferreis, & insolubilibus vincula catenis: depone timorem panicum, animos resume.

Non me latet, arduum esse, & magni moliminis negotium, aggredi, vincere & debellare hostem, qui dominatum suum, & tyrannidem jam diu stabilivit in anima, eamque in omnes animæ potentias violenter extendit, in omnes & singulas venenum

pestilens effudit; difficulter fortem armatum ejici ex arce jam diu possessa; sed quod difficile, impossibile non est, nec vires nostras superat, tunc maximè, quando in auxilium vocatus DEUS, has confortat, & auget, submissis efficacibus gratiarum subsidiiis. Quis in misera captivitate arctius catenis ferreis profani, & impuri amoris jacebat, & gemebat ligatus, quàm Magdalena, & Augustinus? & tamen potuerunt superare hostem tam potentem; potuerunt dirumpere vincula tam arcta, tam dura; potuerunt perfracto captivitatis carcere se in libertatem filiorum DEI asserere; potuerunt ex mancipiis impuritatis converti & mutari in specula purissima, & exemplaria nitidissima omnis castimonix, & Angelicæ puritatis: potuerunt isti & istæ, cur non & tu?

Modum hunc hostem internum, hunc tyrannum crudelem penitus ex arce cordis depellendi nos docuit dux noster Christus JESUS, cum ex energumeno ejecit demonem, qui misellum hominem à prima statim infantia invaserat, & infederat, ajens: *hoc genus demoniorum non ejicitur, nisi in oratione, & jejunio*, Marc. c. 9. Hanc doctrinam, hoc exemplum secutus D. Augustinus optimus & peritissimus in hoc potissimùm conflictu Magister, & verbis docuit, & factis expressit: *tuarum, inquit, partium est, hostem hunc adoriri oppugnare, in tuo corpore,*
velut

velut in arce munita dominantem, non jam igneis globis, sed flagellorum ictibus acriter verberare, ejus vires interclusâ annonâ infringere, enervare, & per inediam ad deditiorem cogere; tuum est ardentibus flammis non oleum, sed aquam affundere, & pabulum subtrahere, donec tandem in frigidum cinerem subsidant: hoc tu facere & potes, & debes: quod autem tuarum partium, tuarum virium non est, quod tu non potes, petere & impetrare per orationem potes à DEO, qui suis partibus minùs deerit, quàm tu tuis: *facere quod possis, & petere quod non possis.*

Contraria contrariis curantur, calida frigidis, frigida calidis: clavus clavo pellitur, consuetudo consuetudine vincitur. Deditus es iræ, solitus effervesce, & in diras prorumpere? assuesce primos iræ, & excandescentiæ impetus cohibere, linguæ frænum injicere, & admordere labia, & non nisi ad laudandum & benedicendum DEUM ea solvere ob accepta innumera ab eo, eaque maxima beneficia omne tuum meritum superantia: numerata etiam ipsas tuas adversitates quibus te affligit, inter favores paternos; fatere, longè plura, & acerbiora tuis deberi demeritis, simulque te ad ista promptum, & ad flagella paratum offer.

Pronus es ad invidiam, ad æmulationem? urit, & torquet te proximi felicitas & fortuna? displicet, affligeris, si aliis postponaris?

ris? si inferiores tibi æquentur, si pares præferantur, ad altiorem gradum in Ecclesia evehantur, & tuum splendorem obscurare videantur? & tu assuesce gaudere de felicitate proximi, orare etiam pro inimicis, rogare DEUM ferventer, ut bona omnia liberaliter effundat, & eorum sinus thesauris suarum gratiarum repleat.

Si intemperantiæ in cibo & potu nimium fræna laxasti, si Baccho, & Cereri nimium indulxisti, siccandis, & epotandis calicibus studuisti, vela in hoc vasto, & dulci pelago, in quo fors sæpius naufragium passus es, contrahe, blandas Sirenes, occasionum scopulos cautè evita, Neptunum Baccho substitue, abdomen, adipatum ventrem, pendula palearia, tricubitales scapulas, torosos humeros constanti abstinentiâ, rigidò jejuniò, salubri fame & siti contrahe, exsicca, & extermina.

Si assueveras aliorum mores & vitam capere, defectus proximi in medium protrahere, amplificare, famam proscindere, de omnibus conqueri, et murmurare; assuesce nunc refrænare linguam eique leges, et limites ponere; de omnibus loqui semper bene, de absentibus nunquam loqui, quod non auderes iis præsentibus.

Largas in pauperum manus effunde elemosynas, ut ita profundas radices, quas in corde tuo egit avaritia, et auri cupiditas extirpes, et penitus evellas. Experieris te
brevis

brevi tempore, sensim sine sensu hoc modo
acquisiturum eam consuetudinem, et habi-
tum, priori è diametro oppositum; nam si-
cut ille tibi reddebat malum vix non neces-
sarium, ita tibi hic reddet bonum facilli-
mum.

Nullo tamen medio meliùs etiam ferreas
jam consuetudines stirpitùs evelles, quam
per pœnitentias, ut vocant, exteriores, sive
corporis pœnalitates, et macerationes, sic
enim de his loquitur Concilium Tridentinum
*Sess. 14. c. 8. Satisfactoriæ pœnæ vitiosos habitus
malè vivendo comparatos contrariis actionibus tol-
lunt.*

An ignoras modum, quo serpens utitur ad
exuendam veterem pellem? phœnix, ut mar-
cidas, et senio corrosas pennas renovet,
et reparet? ille subtus scabram et arctam pe-
tram corpus suum protrudit non sine acri
doloris sensu, quem suffert, & sibimet ul-
trò infert. Ille sibimet pretiosum construit
rogum, nec horret ardores, quibus vetu-
stas absumitur: sic redit utrique juventus,
& melior forma. Sic & tibi ultroneæ Pœ-
nitentiæ asperitates, & mordaces spinæ an-
tiquas, & ipsa cute tibi tenaciùs inhærentes
prævaricandi consuetudines abrasent. Pa-
ciscere cum oculis, & nimis liberam eorum
evagandi licentiam coërce, palpebris cautè
obductis eorum effrænem fugacitatem re-
frænandò: subtrahe solitæ quieti quando-
que horulam, ut hac pœnâ luant fixos il-

R s

los,

los, periculique plenos obtutus illorum ob-
jectorum, de quibus Regius Propheta ca-
nit: *averte oculos meos, ne videant vanitatem.*
Castiga quandoque corpus, & inflictis ver-
beribus debitæ servitutis admone; memine-
rit se non dominum, sed mancipium & ra-
tionis dominio subiectum esse. Interdicito
linguæ tuæ sapidiores & delicatiores bolos
in mensa, ut luat nimiam aviditatem arro-
dendi, ac lacerandi famam aliorum, seque
pascendi ejusmodi cruentis frustis.

Ut equus indomitus dometur, & inolita
vitia dedoceatur adhibendæ sunt virgæ, &
calcaria, quibus ejus latera assiduè tundan-
tur, & fodientur: si lenem te erga ipsum ex-
hibeas, si conniveas, si blandiaris, si pal-
pes, vitia non tolles, sed augebis, ut tan-
dem inveterascant: ita si tuis pravis cupi-
ditatibus, inclinationibus, & desideriis
fræna laxaveris, quæ data porta ruent, &
te in certam perniciem abripient: si quid-
quid deliciarum, & commodorum corpus
appetere potuerit, illi concedas, si mensam
basilicè cibus Apicio dignis oneraveris, faler-
nis, vinis cæcubis inundaveris, lectum
morbidis plumis instraveris, appetitui nihil
unquam negaveris, quo fundamento nixus
tibi persuadere, & sperare potes, te hac ra-
tione malos habitus, inolitas pravas con-
suetudines extirpaturum? Ager spinosis nu-
datus sepibus hominum, & animalium
sive bestiarum omnium patet incurribus, &
certæ

certæ ruinæ: ubi non est sepes, diripietur possessio.
Eccli. c. 36.

Si his mediis usus, his suffultus subsidiis fecisti, quidquid tuarum partium & virium fuit, necdum credas debellatum hostem penitus prostratum, & enervatum, vitiosam consuetudinem radicitus extirpatam esse: facile iterum repullulant capita huic multicipiti hydræ, redeunt vires, succrescunt huic Samsoni non evulsi, sed attonsi capilli; noli tibi metipsum fidere, tibi metipsum suspectus esto, ad orationem, & per orationem ad DEUM confuge, pete instanter, ut ipse faciat id, quod tu non potes: *facere, quod possis, petere, quod non possis.* DEUS utique ille est, qui nos prævenit, excitat, corroborat sua gratiâ, ut primos gressus in semitis justitiæ ponamus, ut autem in illis procedamus, curramus, & salutem nostram operemur, necessaria quidem semper ejusmodi divina auxilia, quæ tamen viâ ordinariâ non conceduntur ultrò, sed per orationem, & supplices libellos ad Divinæ clementiæ, & misericordiæ thronum directos, petenda, & obtinenda sunt. Hæc gratia, si etiam reliquæ omnes deessent, nulli deest, nulli negatur, ut possit fortiora illa subsidia sibi ad operandam suam salutem necessaria petere à DEO & obtinere.

Fixum igitur, ratum, statutumque tibi sit, ut ne in via tam ardua & periculosa deficias,

ficias, cespites, impingas, & in antiquas delictorum voragines præcipiteris, sed constans maneat, de virtute in virtutem eas, & usque ad finem perseveres, assiduis, & ferventissimis precibus diu noctûque, manè & vesperi, cœlum pulsa, nec unquam fatigatus desiste, aut cessa ab oratione, quamdiu vixeris, quamdiu spiraveris, suspira, & spera, memor illius; *oportet semper orare, & non deficere*. Luc. c. 18.

Cave tamen, ne orationis nomen te decipiat, & sub hoc tantum intelligas precatiunculas quasdam vocales, & fugace lingua deblateratas, dum interim cor longè est à Deo, ad quem orat, & quem adorat; intellige potius sub orationis vocabulo, quæ est, & esse debet elevatio mentis ad DEUM, recursum quemdam ad DEUM etiam sine voce, & linguæ adminiculo, solo animo, & quidem ardentissimum, & fiduciæ plenum, ne in æternam ruas perniciem; non aliter, quàm ille, qui in præsentis, et jamjam imminentis naufragii periculo constitutus, desperatis jam rebus, & omni humana ope destitutus ad Divinum, quod superesset unicum, totius animi ardore recurreret, & confugeret auxilium.

Qui solus & viritim cum suo hoste congregari, & victoriam hoc modo de ipso sibi promittere non audet, de commilitone & socio circumspicit, cujus ope fretus, tam dubiam & periculi plenam aleam intrepidè subire

subire possit. Si propria te docet experientia, tantum vigoris, & roboris tibi necdum inesse, quo vehementes jam diu roborata, & inveterata consuetudinis impulsus, & iteratos pravorum habituum impetus retundas, cur non vires, & animos quæris, et sumis ab oratione? hoc medio quid facilius? cum utique difficile non accidat mendico stipem & opem petere præsertim à domino ditissimo, & liberalissimo. Quid hoc medio efficacius? cum DEUS ipse promiserit, & fidem suam obstrinxerit nihil eorum, quæ homini ad consequendam salutem necessaria sunt, negandi illis, qui pro his obtinendis magnâ fiduciâ, & pari constantiâ supplicaverint. Quid hoc medio magis necessarium? nam DEUS, teste D. Augustino, nulli concedit inæstimabile donum perseverantiæ, & gratiam finalem, nisi oranti, & ardentè ac constanter oranti.

III. Ut hostis tandem ex integro profligetur, & debelletur, oportet non tantum callere artem generosè & fortiter ipsi resistendi, sed insuper artem recedendi, & ex imminentibus periculis se in tutum recipiendi. Non satis est, animosè se pravæ consuetudini opponere, convenit etiam cautè, & providè declinare malas peccandi occasiones, vel si forte in has improvidè incidisti, ex his se prudenter, ac sine mora proripere. Ne præfidas tuis propositis quantumcunque videantur serâ, firma, &
in.

inconcussa, quæ concepisti; nam firmo non stat pede, sed facile vacillabit, & de-
nuò corruet, qui se in priores ultrò conjicit,
& implicat laqueos.

Peregrinus, & admiratione dignus tibi vi-
debitur modus, quoad accendendum sacrum
ignem sacerdos Nehemias usus est. Hebræi,
antequam à Nabuchodonosore abriperen-
tur in miserrimam captivitatem Babyloniam,
sacrum, & ad sacrificia in templis offerenda
à DEO destinatum ignem, vivum & ar-
dentem in cisternam profundam & siccam
demissum absconderant. Post non exigua
annorum, & generationum periodum
à Rege Persarum libertate donati & in pa-
triam dimissi nepotes, & posteriores eorum, qui
in Babyloniam transportati, duram servitu-
tem subire coacti sunt, citato, & avido
cursu ad locum, ubi ignem reconditum à
suis patribus audiverant, properârunt; sed
loco ignis nil nisi crassam, & limosam aquam
invenerunt. Attonitos ad rei novitatem
Hebræos ita animat Nehemias: nil refert,
contribules optimi, nil refert; hanc ipsam
aquam super lignorum strues, quibus sacri-
ficia superimposita jam jacent, ubertim ef-
fundite: videbitis hanc luculenter demon-
straturam, se nequaquam omnem exuisse
memoriam pristinae suæ conditionis, & ig-
næ naturæ. Et en! novum, & priori
longè splendidius miraculum! guttulæ illius
aquæ, quasi tot ardentes scintillæ arida illa
ligna

ligna instar sulphuris in ictu oculi succendunt; erumpunt in luculentas flammæ, quæ intra breve tempus hostias in cineres redigunt; *accensus est ignis magnus, ita ut omnes mirarentur.* 2. Mach. c. 3.

Crediderim, pravas tuas cupiditates, & propensiones prius tam ardentes, & igneas, nunc extinctas, imò in amarissimas contriti cordis, casti amoris & doloris lachrymas fuisse mutatas. Hinc tamen ne nimiùm tibimet ipsi fidas; non audeas nimis propinquè accedere ad ignem istum, quamvis jam aqua lachrymarum extinctum; aliàs excitabis tam grande, et vehemens incendium, ut tu ipsemet, qui hoc excitasti, miraturus sis. Hinc nunquam tibi immunitatem à lapsu in priores miseras promitte, si sponte tuâ in priora te conjicis pericula, et exponis lubricis cadendi periculis.

Fortassis hanc tuam fiduciam fulcit et fundat virtus tua, quam toties jam expertus es tam debilem, et fragilem, qualem jam plurimi alii, jam longiùs, et longè firmiori pede, quàm tu, in via virtutis, et perfectionis progressi in ejusmodi occasionibus, & casibus experti sunt? hinc tibi plus promittere, aut sperare nullatenus prudenter potes.

Fortassis autem hæc tua præfidentia jure meritò niti posse videtur speciali aliquâ gratiâ, et auxiliò DEI extraordinario? sed tu quàm optimè nôsti, divinam providentiam
sicut

sicut stylo, et cursu ordinario non adhibet prodigia, et miracula, ubi necessaria non sunt; ita nec solere subministrare medium selectissimum ad obtinendum finem præfixum, ubi hoc facile consequi possumus mediò etiam minùs præstante, communi, ac ordinariò: nam quò titulo ac jure specialem protectionem ille sibi promittat desuper, qui se spontè, & temerariè in evidentia pereundi pericula conjicit? sapientis prudentissimum, & certissimum effatum est: *qui amat periculum, peribit in illo.* Eccli. c. 3.

Sed permittamus, esto, evadas, non committas peccatum, ad quod te allicit, & impellit occasio proxima; tamen jam graviter impegisti, et peccasti alio peccati genere; atque eà de causa, quòd te spontè proximæ occasione peccandi exposueris: non solum peccat, qui occasione, et tentationi succumbit, sed etiam ille, qui hanc non fugit, cùm facile posset.

Non tamen hic scopus, ad quem modò collimo, solus & unicus est, ut tibi cautam fugam ab occasione proxima suadeam, & persuadeam, hæc enim tibi aliunde præcepta, & necessitatis est; sed etiam fugam ab occasionibus remotis, quæ solum consilii, et prudentiæ est, in re tanti momenti, quanti est æterna animæ salus, in qua promovenda, & ab omni periculo præmuniendâ non est ulla sollicitudo, vel cautela nimia; præcipuè in personis Ecclesiasticis,

&

& Religiosis, in quibus sicut in sole, à sæcularibus etiam minimus nævus, tenuissima macula, vel umbra telescopiis, et microscopiis observatur, notatur & carpitur. Occasiones istæ remotæ disponunt etiam è longinquo, & sensim animam ad lapsum; sunt instar fossorum, & viarum structorum in exercitu, qui quidem ipsi in prælio non configunt, non vulnerant, non occidunt, sed vias sternunt, & complanant subsequenter magnò numero militibus, qui atrociter configunt, vulnerant, & mactant, omnia ferro & igne devastant, & depopulantur.

Inter ejusmodi occasiones remotas numerari possunt lectio librorum vanorum prophanorum, quamvis non obscænorum, lusus, visitationes, conversationes nonnihil liberiores, præsertim cum altero sexu, colloquia, joci, sales mensales, insulsi, maleolentes, illiberales, vestes nimis pretiosæ, harum luxus, forma, statûs sui conditionem excedentes, nimium commoditatum suarum studium, similesque alii complures leves excessus & defectus, vel etiam res de se adiaphoræ & indifferentes, in quibus cautè, & magna cum prudentia procedendum est; ita ut nec civilitatis, nec decentiæ leges transgrediamur, longè minùs conscientiæ dictamina violemus, & animam maculemus, cum detrimento & præjudicio salutis æternæ.

•S.

Nullibi

Nullibi tamen majori opus est circum-
 spectione, & attentione, quàm quando
 agendum est cum mulieribus, quamvis de-
 votis, Religiosis, & spiritualibus, quamvis so-
 lum calamò, & per litteras, quamvis so-
 lum de rebus ad spiritum, ad virtutem, &
 perfectionem spectantibus, nisi tibi harum
 cura, & directio ex officio incumbat, ne
 tibi eveniat, quod Paulus scripsit ad Ga-
 lathas c. 3. *cùm spiritu cœperitis, carne consum-*
mamini: porro etiamsi munus tibi imposi-
 tum exigat, ut cum sceminis agas, easque
 instruas, & variè dirigas, etiamsi Episco-
 pus esses, hanc tibi tamen cautelam, nec
 te, nec statum tuum dedecentem præscri-
 berem, qua constanter usus esse scribitur
 S. Hugo Episcopus, vi muneris sui adactus
 agere promiscuè cum omnis generis, & se-
 xus hominibus, quòd nimirum nunquam, &
 ne semel quidem oculos in ullius sceminæ
 faciem defixerit.

Quin conversationes & colloctiones
 omnes cum aliis, etiam viris, Religiosis,
 Ecclesiasticis prudentibus, tui similibus, non
 aliter instituendæ, & admittendæ, quàm
 ut animus honestè recreetur, relaxetur,
 vires reparentur, tempus utiliter fallatur, ne
 arcus semper tensus tandem rumpatur.
 Perperam ageres, & plurimum à scopo de-
 bito aberrares, si ejusmodi solatia adhibe-
 res ad animum non distrahendum à gravi-
 bus, & mordacibus curis, sed ad spiri-
 tum,

tum, ad devotionis fervorem dissipandum,
& extinguendum.

Sint tibi statæ diebus singulis horæ, quibus te negotiis tuis suffureris, & non jam cum hominibus, sed cum solo DEO agas, & de negotio omnium negotiorum maximo, summè, & unicè necessario, de, & pro salute animæ tractes: nec has horas DEO destinatas tibi ab ulla unquam multitudine quantumcunque gravium & urgentium sæculi negotiorum subduci, & surripi permitte. Imitare, & æmulare Regem Davidem *de die in diem* Psalm. 6. se publico aulæ theatro tantisper subtrahentem, hujus strepitus & tumultus in domestica, & quieta solitudine devitantem, mutabat enim non rarò salutis suæ studiosissimus Rex aurea laquearia, regia cubicula, & Augustalia in pias eremos, in quas regem exutus, & solitarium eremicolam indutus, se recipiebat, DEO, sibi que soli vacans, amaris pœnitentiæ & amoris lachrymis maculas prioris vitæ eluens, & futuræ præcavens.

O quàm grande tibi emolumentum non conferet hæc spontanea, & quotidiana fuga publici, hæc piæ feriæ, & induciæ hoc sacrum ab omnibus prophanis curis & negotiis otium, hic à mundo recessus, & ad DEUM accessus ad obtinendam illam in bono constantiam, & perseverantiam, sine qua etiamsi bene, imò

276 *Paranesis ad perseverandum in bene cœptis.*

quàm optimè cœperis , nunquam æter-
nam felicitatem , & salutem , quam tibi
ex animo precor , & opto , obtinebis :
non qui benè cœperit , sed qui perseve-
raverit usque in finem , hic salvus
erit. Matth. 24. v. 13.

O. A. M. D. Deiparæque
V. G. Amen.

INDEX